

Hitta hit

Söderifrån: Reservatet nås direkt från E4:an, följ skyltning mot parkeringen.

Norrifrån: Reservatet nås direkt från E4:an, följ skyltning mot parkeringen. Det går också att ta sig till parkeringen österifrån, via Östansjö.

Länsstyrelsen Gävleborg
 801 70 Gävle
 Telefon (växel): 010-225 10 00
 Webbplats: www.lansstyrelsen.se/gavleborg

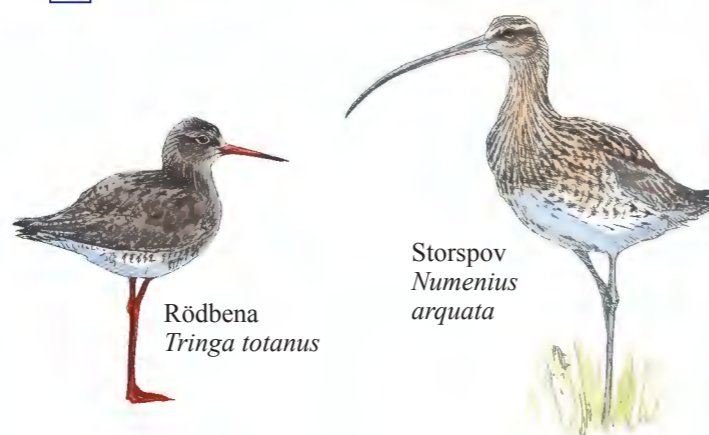

Kom ihåg!

Du är välkommen att plocka bär, blommor och matsvamp för eget behov, men var uppmärksam på att du i naturreservatet inte får:

- skada levande eller döda träd och växter,
- ha med okopplad hund,
- elda utanför iordningställd grillplats,
- köra motorbåt,
- köra snöskoter utanför skoterled.

Fullständiga föreskrifter finns på Länsstyrelsens webbplats och på informationsskyltar i området.

Rödbena
Tringa totanus

Storspov
Numenius arquata

Syftet med Sveriges naturreservat är att bevara biologisk mångfald, värda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Areal: 131 hektar.

Beslutsår: 1978 och 1992.

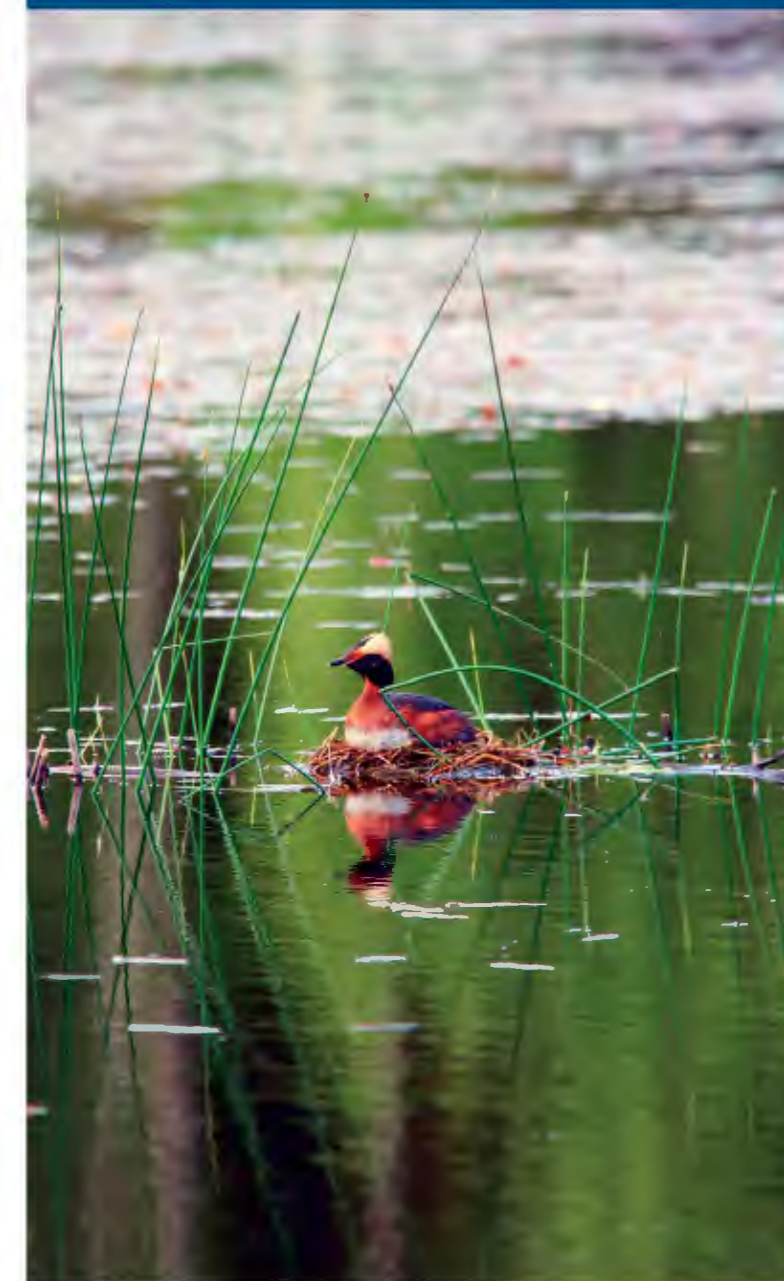
Ägare: Staten, Söderhamns kommun och enskilda.

Förvaltare: Länsstyrelsen Gävleborg.

Syfte: Bevara den biologiska mångfalden, värda och bevara den värdefulla natur- och kulturmiljön i området och tillgodose friluftslivets behov av områden.

Delar av naturreservatet ingår i EU:s ekologiska nätverk av skyddade områden, Natura 2000.

Produktion: Länsstyrelsen Gävleborg. **Layout & text:** Naturcentrum AB. **Framsida:** T. Arlemo (svarthakedopping). **Illustrationer:** B. Mossberg (strutbräken) & P. Elfman (övriga). **Karta:** C. Lindkvist, Naturcentrum AB. **Tryck:** DanagårdLITHO, 6000 ex, 2014

Ålsjön - ett fågelparadis

Den grunda slättsjön Ålsjön är länets förnämsta fågel-sjö. Fler än 60 fågelarter häckar regelbundet och mer än 200 arter har observerats. Väster om sjön breder betade gräsmarker ut sig i ett landskap som påminner om äldre tiders vidsträckta slätterängar. Söder om sjön finns en skog som är särskilt värdefull tack vare sin höga ålder.

Upplev fågelsjön

Ålsjöområdet är ett populärt utflyktsmål. Särskilda satsningar har gjorts för att barnfamiljer, skolklasser och människor med olika rörelsehinder ska få möjlighet att komma nära naturen. Trätrottoarer och vältrampade stigar underlättar för besökaren att ta sig fram. Det finns flera enkla rastplatser, en grillplats och tre fågeltorn, varav ett är tillgängligt för rullstolsburna.

Frodig växtlighet

Ålsjön är grund och näringsrik. Stora delar av sjön täcks av hög vegetation som bladvass, kaveldun och sjösäv och på de öppna ytorna flyter blad av näckrosor, gäddnate och dyblad. Längs stränderna växer olika starrarter.

Rikt fågelliv

Bästa tidpunkten för fågelskådning är på våren, från snösmältningen till slutet av maj. Änder, sothöns och doppingar simmar runt på vattnet, i sin jakt efter mat under ytan. Bland de fuktiga gräsmarkerna söker storspov, tofsvipa, gulärta och sånglärka föda i form av frön, insekter och andra smådjur. Brun kärrhök, fiskgjuse och lärkfalk jagar i skyn.

På sommaren har fåglarna fullt bestyr med bon och ungar. De håller sig gärna undan och kan därför vara svåra att få syn på.

Under både vår och höst rastar stora flockar med gäss, änder, svanar och vadare vid sjön. De stannar en tid för att fylla på energireserverna under flyttningen mellan sina sommar- och vinterkvarter.

Sjöns historia

Ålsjön var mycket större innan sjön dikades under 1700–1800-talen. Genom en rad sjösänkningar vanns stora arealer odlingsmark från sjöns botten. Det blev början till en igenväxning av sjön.

På sextioalet började man inse sjöns värde som fågel-sjö och att en restaurering var nödvändig. I samband med att

På västsidan om E4:an finns ett handikappanpassat fågeltorn. Från tornet har man fin utsikt över Ålsjöängarna.

• To the west of the E4 there is a bird tower with disabled access. The tower offers a fine view over the meadows surrounding Lake Ålsjö.

naturreservatet bildades 1978 höjdes vattenytan 70 cm men igenväxningen fortsatte. För att återskapa mosaiken av vattenväxter och öppet vatten påbörjades i mitten av 1990-talet därför restaureringar genom grävningar och fräsningar. Även idag bromsas igenväxningen genom återkommande restaureringsarbeten.

Forna ängsmarker

I folkmun kallas området väster om E4:an för ”Ålsjöängarna”, ett namn som syftar på markernas historia. Detta vidsträckta, öppna landskap var förmodligen en av länets största sammanhängande ängsmarker fram till 1930-talet. Därefter brukades stora delar som åker och under 1970–90-talet var gräsmarkerna i princip obrukade. Tack vare restaureringar, att markerna

Förr var Ålsjöängarna ett vidsträckt ängslandskap där höet skördades för hand. Utspridda över ängarna låg ett stort antal ängshölador. • Ålsjö's meadows previously consisted of an extensive meadow landscape where hay was harvested by hand. There were a large number of barns spread out among the meadows.

återigen slås och betas, kan man idag blicka ut över ett landskap som påminner om de forna stora ängsmarkerna. Här har många fåglar, som blivit allt ovanligare i dagens moderna jordbrukslandskap, fått en chans att överleva.

Värdefull skog

Barrblandskogen i den branta sluttningen söder om Ålsjön är inte påverkad av modernt skogsbruk. På gamla träd och murken ved växer ovanliga arter som vedsvamparna doftskinn och gräddticka och aspfjädermossa.

I den gamla skogen lever hackspettar, rovfåglar och tättingar. Längs med en porlande bäck växer stinksyska, gullpudra och den storvuxna ormbunken strutbräken.

Strutbräken
Matteuccia
struthiopteris

Welcome to Ålsjön!

The shallow Lake Ålsjön is the county's foremost bird lake. More than 60 bird species regularly breed and more than 200 species have been observed. Grazed grasslands extend west of the lake, a landscape that is highly reminiscent of the meadow landscapes of past times. On the steep slope south of Lake Ålsjön there is woodland that is particularly valuable due to its great age. The nature reserve is easily accessible and a popular destination. Special efforts have been made to increase accessibility to Lake Ålsjön and its surroundings, in particular for families with children and people with different disabilities.

You are welcome to pick berries, flowers and edible mushrooms for your own use. But please be aware that when you are in the nature reserve you must not:

- damage living or dead trees and plants,
- bring unleashed dogs,
- make fires outside the organised fireplaces,
- drive a motorboat,
- drive snowmobiles outside tracks.

The complete regulations are available on the County Administrative Board's website and on information boards in the area.

